

Tilsynsplan

Tilsyn med politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling

Indhold

Indledning	3
Tilsynsaktiviteter	4
Generelle tilsynsområder.....	4
Temaer	5
1. Digitale sexkrænkelser	6
2. Videoafhøring af børn	8
3 . Stalking	9
4. Internetbedrageri	11
5. Voldtægt.....	13
6. Udeblivelsesdomme	15

Indledning

Anklagemyndigheden arbejder for at skabe retssikkerhed og tryghed samt sikre, at straffesager altid bliver behandlet på en retfærdig måde.

Tilsynet med politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling skal bidrage til dette arbejde ved at sikre den nødvendige høje kvalitet, legalitet og effektivitet i straffesagsbehandlingen.

Anklagemyndigheden skal gennem sit tilsyn sikre:

- at politiets og anklagemyndighedens behandling af straffesager er fagligt korrekt og sker på en ensartet måde,
- at afgørelser og beslutninger træffes på et objektivt og sagligt grundlag under iagttagelse af gældende regler, og
- at enhver sag behandles så grundigt og hurtigt som muligt i lyset af den enkelte sags omfang, karakter og grovhed – samt i overensstemmelse med generelle tværgående prioriteringer.

Tilsynsplanen fungerer som overordnet strategisk styringsinstrument for anklagemyndighedens tilsynsarbejde. Tilsynsplanen beskriver anklagemyndighedens overordnede tilsynsaktiviteter i form af de temaer og generelle tilsynsområder, der er aktuelt indgår i tilsynet.

Tilsynsplanen er dynamisk og justeres løbende bl.a. med henblik på at tilpasse planen i forhold til risikobilledet. Nye tilsynsområder og aktiviteter inddrages ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed. Samtidig vil temaer og generelle tilsynsområder udgå af planen, når de er gennemført eller ikke længere vurderes aktuelle.

Ved siden af de tværgående tematiserede tilsyn og de generelle tilsynsområder foregår det lokale tilsyn, der er politikredsens egen løbende kvalitets- og legalitetskontrol. Det lokale tilsyn spiller en helt central rolle i forhold til de straffesager, der bliver behandlet i kredsen, og skal bidrage til at sikre, at de materielle regler til enhver tid efterleves, og at fastsatte kvalitets-, legalitets- og effektivitetskrav overholdes. De regionale statsadvokater fører løbende tilsyn med politikredsens straffesagsbehandling.

Rigsadvokaten fører tilsynet med de regionale statsadvokater, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet samt med Politiet i Grønland og Politiet på Færøerne.

Tilsynsaktiviteter

Generelle tilsynsområder

Rigsadvokaten udpeger en række generelle tilsynsområder, som er væsentlige som indikatorer i relation til kvalitet og legalitet i politiets og anklagemyndighedens straffesagsbehandling. De generelle tilsynsområder udvælges ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed.

Nogle indikatorer har en så væsentlig karakter, at de som udgangspunkt altid vil være omfattet af tilsyn. Det gælder f.eks. domfældelsesprocenten, nøgletal for sager om vold, voldtægt og våben (vuv-sager), sagsbehandlingstiden og andre nøgletal for straffesagsbehandlingen. Andre generelle tilsynsområder har bl.a. sammenhæng med anklagemyndighedens årlige mål- og resultatplan.

Nøgletal leveres som udgangspunkt af Rigsadvokaten på baggrund af centrale datatræk. Rigsadvokaten vurderer – eventuelt sammen med Rigspolitiet og de regionale statsadvokater - om udviklingen i nøgletallene giver anledning til særlige opfølgende overvejelser, analyser eller tiltag – enten generelt eller lokalt. Eventuelle opfølgende tiltag vil i almindelighed ske med inddragelse af de regionale statsadvokater og politikredsene med henblik på at få bidrag til bl.a. afklaringer, årsager samt løsningstiltag og andre initiativer.

Temaer

Rigsadvokaten identificerer løbende temaer, der skal underlægges et særligt tilsyn.

Tematiske tilsyn muliggør en målrettet og klart defineret tilsynsindsats på særlige områder.

Valget af temaer sker bl.a. ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko. Det kan f.eks. være at et område er særligt udfordret eller at der er et politisk ønske om fokus på området. I forbindelse med at temaerne udpeges, fastlægges omfanget (f.eks. hvor mange politikredse der skal være omfattet af det tematiserede tilsyn) og metoden for tilsynet. Metoden vil afhænge af formålet med tilsynet, herunder hvad der skal undersøges, og hvilken effekt man vil opnå.

Temaerne udmøntes i konkrete tilsynsplaner for hvert tema.

De regionale statsadvokater kommer som udgangspunkt med en særskilt opsamling på de enkelte tematiserede tilsyn, efterhånden som de afvikles.

1. Digitale sexkrænkelser

Beskrivelse

Regeringen fremlagde i februar 2017 en plan for en skærpet indsats mod digitale sexkrænkelser. En række af initiativerne i planen vedrørte politiets og anklagemyndighedens behandling af sager om digitale sexkrænkelser, herunder politiets møde med forurettede, offerrådgivning samt fokus på anklagemyndighedens behandling af sagerne.

Udmøntningen af initiativerne skete blandt andet ved, at sager om digitale sexkrænkelser var et anklagerfagligt fokusområde i 2017 og 2018, ligesom der blev tilføjet et særligt afsnit vedrørende digitale sexkrænkelser i Rigsadvokatmeddelelsen med henvisning til relevante vejledninger og action-cards fra Rigspolitiet og NC3.

De regionale statsadvokater har tillige gennemført et særligt tilsyn med sager om digitale sexkrænkelser. I 1. halvår af 2018 var tilsynet rettet mod sagsbehandlingen i bred forstand, og i 2. halvår var tilsynet målrettet sagsbehandlingstiden i politiet og anklagemyndigheden.

Tilsynet vil i 2019 fortsat følge sagsbehandlingstiden samt fokusere på forurettedes retsstilling i forhold til hjælp til sletning af billeder mv. Herudover vil digitale sexkrænkelser også være et anklagerfagligt fokusområde i 2019.

Formål og effekt

Formålet er at afdække om sager om digitale sexkrænkelser behandles tilstrækkeligt hurtigt. Desuden ønskes det belyst, om forurettede i relevant omfang får hjælp til sletning af billeder mv. Endelig skal tilsynet afdække, om der er behov for at iværksætte yderligere tiltag på området.

Metode og omfang

Politikredsene indhenter data om digitale sexkrænkelser, som løbende indberettes til de regionale statsadvokater. På baggrund af den indhentede data vurderer statsadvokaterne, om der er politikredse, der er særligt udfordrede i forhold til sagsbehandlingstid. Statsadvokaterne undersøger i samarbejde med de relevante politikredse evt. årsager og vurderer behovet for særlige tiltag.

De regionale statsadvokater følger endvidere op på, om forurettede i relevant omfang har fået hjælp til sletning af billeder mv. eksempelvis ved en undersøgelse af, i hvor mange tilfælde politiet rent faktisk har eller har forsøgt at slette materiale.

Hvem er omfattet?
Relevante politikredse

I hvilken periode?
2. kvartal 2019

2. Videoafhøring af børn

Beskrivelse

I sager om vold og seksuelle overgreb mod børn bør afhøringer foretages hurtigst muligt efter politianmeldelsen – både for at sikre beviserne i sagen og for at skåne barnet mest muligt.

Derfor er der fastsat retningslinjer om, at videoafhøring af børn skal foretages hurtigst muligt, og hvis det er praktisk muligt som udgangspunkt inden for en uge fra anmeldelsen.

Sagsbehandlingstiden i sager med videoafhøring af børn har i 2017 og 2018 været genstand for et særligt tilsyn. I tilknytning hertil har der været iværksat tiltag i en række politikredse med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Der vil i 2019 fortsat være tilsynsmæssig fokus på sagsbehandlingstiden i sager med videoafhøring af børn. Tilsynet vil navnlig have til formål at belyse mulige årsager til fristoverskridelser, der kan henføres til politiet og anklagemyndigheden som eksempelvis mangel på personaleressourcer, ekspeditionsfejl mv., og som derfor ikke er begrundet i vægtige hensyn til efterforskningen og andre lignende saglige hensyn.

Formål og effekt

Formålet er at afdække, om videoafhøring af børn gennemføres så hurtigt, som det er praktisk muligt. Ved at belyse årsagen til de fristoverskridelser, som kan henføres til politi og anklagemyndighed, skal tilsynet identificere mulige nye tiltag på området.

Metode og omfang

Rigspolitiet leverer månedligt relevante data for sagsbehandlingstid mv. baseret på politikredsenes manuelle indberetninger. På baggrund heraf vurderer de regionale statsadvokater, om der er politikredse, der er særligt udfordrede i forhold til lange sagsbehandlingstider. Statsadvokaterne undersøger i samarbejde med de relevante politikredse årsagerne hertil og vurderer behovet for nye tiltag.

Rigsadvokaten redegør halvårligt for resultaterne af tilsynet til Justitsministeriet.

Hvem er omfattet?

Alle politikredse

I hvilken periode?

Hele kalenderåret

3 . Stalking - tilhold, opholdsforbud og bortvisning

Beskrivelse

Årligt oplever mere end 100.000 danskere at blive udsat for stalking, hvor de systematisk og vedvarende er udsat for forfølgelse og chikane.

Regeringen fremlagde i 2016 udspillet 'Stop stalking', som indeholdt flere tiltag, der bl.a. skulle styrke den politimæssige indsats samt forbedre hjælpen og rådgivningen til stalkingudsatte mv.

Som led i opfølgningen på udspillet har grovere overtrædelser af tilhold og opholdsforbud været et anklagerfagligt fokusområde i 2017 og 2018 med henblik på at få afklaret strafniveauet i retspraksis. Herudover var tilholdsområdet i 2017 genstand for et særligt tilsyn for at følge implementeringen af de nye regler om strakstillhold mv. I den forbindelse blev det bl.a. konstateret, at sagsbehandlingstiden i tilholdssager var meget lang, og at data på området var forbundet med stor usikkerhed på grund af fejlregistreringer i politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS).

I efteråret 2018 iværksatte de regionale statsadvokater et nyt særligt tilsyn på området med fokus på både sagsbehandlingstid og korrekt registrering af sager i POLSAS.

Tilsynet vil i 2019 fortsat have fokus på sagsbehandlingstiden. Herudover vil grovere overtrædelser af tilhold og opholdsforbud også været et anklagerfagligt fokusområde i 2019.

Formål og effekt

Formålet er at afdække, om sager om tilhold mv. behandles så hurtigt som muligt. Det ønskes undersøgt, om allerede iværksatte tiltag i politikredse har haft den ønskede effekt, eller om der er behov for at iværksætte yderligere tiltag. Tilsynet skal endvidere afdække, om antallet af fejlregistreringer er blevet nedbragt.

Metode og omfang

Rigsadvokaten leverer relevante data. På baggrund af data vurderer de regionale statsadvokater, om der er politikredse, der er særligt udfordrede i forhold til lange sagsbehandlingstider. Statsadvokaterne undersøger i samarbejde med de relevante politikredse årsagerne hertil og vurderer behovet for nye tiltag.

De regionale statsadvokater følger endvidere op på, om antallet af fejlregistreringer i POLSAS er nedbragt - eksempelvis ved i samarbejde med Rigsadvokaten at foretage en før/efter måling af fejlregistreringer.

Hvem er omfattet?
Relevante politikredse

I hvilken periode?
2. kvartal 2019

4. Internetbedrageri – henlæggelse af sager i LCIK

Beskrivelse

Meget handel foregår i dag på internettet, og den økonomiske kriminalitet flytter med. Det går ud over borgere, som bliver snydt, og det skader samhandlen.

For at styrke indsatsen mod økonomisk kriminalitet på internettet er der blevet oprettet et nyt landsdækkende center (LCIK) under Københavns Politis. Centeret skal indledningsvis behandle sager om it-relateret økonomisk kriminalitet. LCIK skal modtage anmeldelser, visitere og foretage den indledende efterforskning, mens de enkelte politikredse fortsat skal have ansvaret for den efterfølgende efterforskning og retsforfølgning.

Politiuddannede medarbejdere i LCIK med de nødvendige uddannelsesmæssige og personlige forudsætninger er efter en individuel og konkret bemyndigelse fra chefanklageren i Københavns Politis bemyndiget til at afgøre sager efter retsplejelovens § 749.

Med henblik på at sikre en korrekt og ensartet praksis for henlæggelse af sager om internetbedrageri, vil der i 2019 blive gennemført et særligt tilsyn af LCIK. Tilsynet vil omfatte henlæggelser af sager om bedrageri i forbindelse med samhandel på internettet (straffelovens § 279) og misbrug af betalingskortoplysninger på internettet (straffelovens § 279 a).

Resultaterne af tilsynet vil bl.a. blive anvendt som et led i vidensopbygningen i LCIK.

Formål og effekt

Formålet er at kortlægge, om der i den indledende visitation i LCIK er en korrekt og ensartet praksis for henlæggelse af sager om internetbedrageri. Tilsynet skal endvidere kortlægge, om den nye ordning fungerer efter hensigten.

Metode og omfang

Rigsadvokaten og Statsadvokaten i København drøfter, hvilke dataudtræk der skal understøtte tilsynet, og hvordan data skal tilvejebringes.

Statsadvokaten i København indhenter til brug for den indledende analyse endvidere relevante retningslinjer og skabeloner samt gennemgår relevante anke- og klagesager og øvrig tilsynsrelevant dokumentation.

Statsadvokaten i København gennemgår et antal henlagte sager og ser nærmere på årsag og begrundelse for henlæggelsen.

Statsadvokaten i København vurderer i samarbejde med Københavns Politis, om der er behov for at iværksætte tiltag på området for at sikre korrekt behandling af sagerne.

Hvem er omfattet?
LCIK

I hvilken periode?
4. kvartal 2019

5. Voldtægt

Beskrivelse

Voldtægt er en meget alvorlig forbrydelse, som kan have store og langvarige konsekvenser for ofrene. Det er afgørende, at anmeldelser om voldtægt altid tages alvorligt og behandles grundigt og professionelt af myndighederne, herunder så offeret kan føle sig tryk, godt behandlet og taget seriøst.

Regeringen fremlagde i 2016 udspillet ”Respekt for voldtægtsofre”. Udspillet indeholder flere initiativer, der skal sikre, at ofre for voldtægt mødes på en værdig og troværdig måde bl.a. gennem en styrkelse af bistandsadvokats rolle og ved at fastsætte retningslinjer for politiets håndtering af sagerne.

Politiet og anklagemyndigheden har de senere år arbejdet på at implementere initiativerne i regeringens udspil, og anklagemyndigheden har i den forbindelse bl.a. gennemført en række særlige tilsyn på området.

Anklagemyndigheden vil i 2019 fortsætte med at føre et særligt tilsyn på voldtægtssagerne. Tilsynet vil have fokus på, om retningslinjerne i Rigspolitiets vejledning om voldtægtssagers behandling følges samt på de sager, hvor der sker henlæggelse.

Formål og effekt

Formålet er at belyse, om retningslinjerne i Rigspolitiets vejledning om voldtægtssagers behandling er implementeret og følges i praksis, herunder i forhold til registrering af sagerne, vejledning om bistandsadvokat samt fonetisk optagelse af afhøringen af forurettede. Tilsynet skal samtidig belyse, om sager om voldtægt henlægges korrekt.

Metode og omfang

Udvalgte politikredse forelægger voldtægtssager, der påtænkes henlagt, for den regionale statsadvokat (med udkast til slutningsskrivelse). Statsadvokaterne vurderer, om kredsens indstilling om at henlægge sagen er korrekt. Statsadvokaterne vurderer samtidig, om sagen er korrekt registreret, om der er foretaget tilstrækkelig vejledning om muligheden for medvirken af bistandsadvokat (herunder om vejledningen og bestræbelserne på at få en bistandsadvokat til stede er tilstrækkelig), samt om der er foretaget en fonetisk optagelse af afhøringen af forurettede. Endelig vurderer statsadvokaten om der er givet en korrekt og fyldestgørende begrundelse for beslutningen over for den forurettede.

Politikredsene vælges ud fra en vurdering af, hvor der skønnes at være størst behov for et fokuseret tilsyn. Det vil i den forbindelse navnlig spille ind, om der i kredsen sker henlæggelse i et forholdsmæssigt stort antal voldtægtssager.

Som en del af tilsynet skal alle politikredse herudover forelægge alle sager om voldtægt, hvor der afsiges frifindende dom, for den regionale statsadvokat. Forelæggelse skal ske inden ankefristens udløb med en begrundet indstilling om ankespørgsmålet. Statsadvokaterne vurderer herefter, om sagen skal ankes.

Hvem er omfattet?

Udvalgte politikredse/
Alle politikredse

I hvilken periode?

2. kvartal 2019

6. Udeblivelsesdomme

Beskrivelse

Som led i gennemførelsen af Respektpakken blev udeblivelsesreglerne i straffesager skærpet med virkning fra den 1. marts 2017. Retsplejelovens § 855, stk. 3, nr. 4 blev ændret, så grænsen for, hvornår der kan afsiges udeblivelsesdom, blev hævet fra 3 til 6 måneders fængsel. Samtidig blev det bestemt, at hovedforhandlingen skal gennemføres, og sagen fremmes til dom, medmindre der er konkrete grunde til, at tiltaltes tilstedeværelse vurderes at være nødvendig. Det betyder, at det vil kræve en særlig grund, hvis en straffesag ikke skal gennemføres som udeblivelsesdom, når muligheden foreligger.

Anklagemyndigheden skal derfor ved forberedelse af hovedforhandlingen i en sag være opmærksom på, om betingelserne for at fremme sagen er opfyldt, hvis tiltalte ikke møder, og i givet fald begære sagen fremmet til dom, medmindre det vurderes, at tiltaltes tilstedeværelse er nødvendig.

Anklagemyndigheden vil i 2019 føre et særligt tilsyn med, om der er tilstrækkelig opmærksomhed på de skærpede regler, og om de anvendes som forudsat.

Formål og effekt

Formålet er at belyse, om de skærpede udeblivelsesregler anvendes korrekt og ensartet. Tilsynet skal samtidig belyse, hvilke tilfældegrupper og konkrete grunde, der kan gøre, at sager ikke kan fremmes som udeblivelsesdomme.

Metode og omfang

Udvalgte politikredse fører over en periode på 3 måneder en oversigt over sager omfattet af de skærpede udeblivelsesregler. Politikredsene afrapporterer løbende om resultaterne af tilsynet til den pågældende statsadvokat og redegør for, hvad der lokalt i politikredsen er foretaget for at implementere de skærpede udeblivelsesregler.

Som en del af tilsynet redegør politikredsene ligeledes for, hvad de skærpede regler i praksis har betydet for behandlingen af sager, hvor tiltalte udebliver, herunder hvad der i praksis fører til, at tiltaltes tilstedeværelse vurderes at være nødvendig, samt om begæringer om at fremme en sag imødekommes af retten. Politikredsene skal desuden vurdere, om der kan peges på generelle tendenser for sager, hvor retten ikke imødekommer begæringen.

De regionale statsadvokater vurderer i dialog med Rigsadvokaten, om der er behov for at iværksætte yderligere tiltag for at sikre en effektiv implementering eller optimere den praktiske anvendelse af reglerne. Statsadvokaterne kommer endvidere med eventuelle konkrete anbefalinger til udbredelse af best practice.

Rigsadvokaten foretager efter behov sammenlignende målinger af afsagte udeblivelsesdomme på baggrund af data fra QlikView.

Hvem er omfattet?
Udvalgte politikredse

I hvilken periode?
1. marts – 31. maj 2019

